

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

MINISTARSTVO PRAVOSUĐA

Zagreb, studeni 2017.

SADRŽAJ

stranica

I.	PODACI O MINISTARSTVU	2
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	2
	Planiranje	3
	Financijski izvještaji	4
II.	REVIZIJA ZA 2016.	13
	Ciljevi i područja revizije	13
	Metode i postupci revizije	13
	Nalaz za 2016.	14
III.	MIŠLJENJE	27

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/17-01/15
URBROJ: 613-02-01-17-12

Zagreb, 2. studenoga 2017.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
MINISTARSTVA PRAVOSUĐA ZA 2016.

Na temelju odredbi članka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je financijska revizija kojom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje Ministarstva pravosuđa (dalje u tekstu: Ministarstvo) za 2016.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 3. travnja do 2. studenoga 2017.

I. PODACI O MINISTARSTVU

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Prema odredbama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave (Narodne novine 150/11, 22/12, 39/13, 125/13 i 148/13), koji je bio na snazi do 15. listopada 2016., Ministarstvo obavlja upravne i druge poslove koji se odnose na područje građanskoga, kaznenog i trgovačkog prava te upravnog sudovanja; ustrojstvo i rad te stručno osposobljavanje i usavršavanje sudaca, državnih odvjetnika i djelatnika u sudovima, državnim odvjetništvima, tijelima nadležnim za vođenje prekršajnog postupka i tijelima koja izvršavaju kaznene prekršajne sankcije, upravne i druge poslove u javnom bilježništvu i odvjetništvu; sudske i javnobilježničke pristojbe; međunarodnu pravnu pomoć i druge oblike pravne pomoći; izvršavanje kaznenih i prekršajnih sankcija, pomilovanja i uvjetne otpuste te informatizaciju pravosuđa. Također, obavlja nadzor nad poslovima uprave u tijelima sudbene vlasti, državnom odvjetništvu i tijelima za vođenje prekršajnog postupka te kaznenim tijelima. Nadalje, obavlja upravne i druge poslove koji se odnose na pravo vlasništva; imovinskopravne poslove u vezi s izvlaštenjem i drugim ograničenjima vlasništva; imovinskopravne poslove glede građevinskoga, poljoprivrednog i šumskog zemljišta, komasaciju, promet zemljišta i zgrada te dio agrarnih operacija koji nisu u djelokrugu drugog tijela državne uprave; imovinu stranih državljana, poslove naknade za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine koji nisu u djelokrugu drugog tijela državne uprave te poslove koji se odnose na sukcesiju imovine, prava i obveza bivše SFRJ. Obavlja upravne i stručne poslove u vezi sa suradnjom Vlade Republike Hrvatske s međunarodnim kaznenim sudovima, poslove zastupanja Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava u Strasbourgu, Međunarodnim sudom pravde i drugim međunarodnim sudovima, ako posebnom odlukom Vlade Republike Hrvatske nije odlučeno drukčije te poslove u vezi sa zaštitom ljudskih prava i prava nacionalnih manjina. Nadalje, obavlja poslove koji se odnose na sudjelovanje Republike Hrvatske u radu tijela Europske unije (dalje u tekstu: EU) u područjima iz njegove nadležnosti. Ministarstvo obavlja i druge poslove koji su mu stavljeni u nadležnost posebnim zakonom.

Novim Zakonom o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave (Narodne novine 93/16) koji je stupio na snagu 16. listopada 2016. te Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave (Narodne novine 104/16) koji je na snazi od 13. studenoga 2016., sadržajno su izmijenjene i dopunjene odredbe koje se odnose na djelokrug Ministarstva. Propisano je da Ministarstvo obavlja upravne i druge poslove koji se, pored građanskoga, kaznenog, trgovačkog prava i upravnog sudovanja, odnose i na područje prekršajnog prava. Nadalje, propisano je da Ministarstvo s ministarstvom nadležnim za upravljanje državnom imovinom sudjeluje u poslovima upravljanja i raspolaganja dionicama i poslovnim udjelima trgovačkih društava koji čine državnu imovinu u vlasništvu Republike Hrvatske. Ukinuta je nadležnost Ministarstva za upravne i druge poslove koji se odnose na ustrojstvo i rad te stručno osposobljavanje i usavršavanje sudaca, državnih odvjetnika i djelatnika u sudovima, državnim odvjetništvima, tijelima nadležnim za vođenje prekršajnog postupka, dok su u nadležnost Ministarstva uvršteni upravni i stručni probacijski poslovi pri odlučivanju o kaznenom progonu te izboru vrste i mjere kaznenopravnih sankcija, izvršavanje kaznenopravnih sankcija izrečenih punoljetnim počiniteljima kaznenih djela, a koje se izvršavaju na slobodi te poslovi razvoja i koordinacije sustava podrške žrtvama i svjedocima. Također, ukinuta je odredba kojom se Ministarstvo ovlašćuje na provođenje nadzora nad obavljanjem poslova uprave u tijelima za vođenje prekršajnog postupka.

Prema Uredbi o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva pravosuđa (Narodne novine 71/14 i 76/15), za obavljanje poslova iz djelokruga Ministarstva, ustrojene su sljedeće upravne organizacije i unutarnje ustrojstvene jedinice: Kabinet ministra, Glavno tajništvo, Uprava za organizaciju pravosuđa, Uprava za građansko, trgovačko i upravno pravo, Uprava za kazneno pravo i probaciju, Uprava za europske poslove, međunarodnu i pravosudnu suradnju, Uprava za zatvorski sustav, Samostalna služba za podršku žrtvama i svjedocima, Samostalni odjel za odnose s javnošću te Samostalni odjel za unutarnju reviziju. Uredbom je planirano 963 zaposlenika. Početkom 2016. u Ministarstvu je bilo 669 zaposlenika, a koncem 2016. je bilo 656 zaposlenika.

Zakonski predstavnik Ministarstva od 23. prosinca 2011. do 21. siječnja 2016. bio je ministar Orsat Miljenić, a od 22. siječnja 2016. do 27. travnja 2017. ministar Ante Šprlje. Odlukom Vlade Republike Hrvatske od 28. travnja 2017. državni tajnik Kristian Turkalj predstavlja i upravlja radom Ministarstva do imenovanja novog ministra. Rješenjem Vlade Republike Hrvatske o imenovanju ministra pravosuđa od 9. lipnja 2017., ministrom pravosuđa je imenovan Dražen Bošnjaković.

Planiranje

Financijskim planom Ministarstva za 2016. planirani su prihodi i rashodi u iznosu 335.810.205,00 kn. Nakon izmjena i dopuna državnog proračuna te preraspodjela po odlukama ministra financija, planirani prihodi i rashodi Ministarstva su povećani za 40.843.893,00 kn ili 12,2 % te iznose 376.654.098,00 kn. Najznačajnije povećanje u iznosu 25.331.000,00 kn se odnosi na dodatna sredstva koja je Ministarstvo financija odobrilo koncem prosinca 2016. na temelju Zahtjeva za dodatna sredstva u financijskom planu Ministarstva za 2016. Prema navedenom Zahtjevu sredstva su odobrena za podmirenje dospjelih nepodmirenih obveza (obveze po ugovorima o zakupu, računalne usluge i licence, sanaciju dijela krova zgrade u Zadru, dogradnju i rekonstrukciju zgrade Županijskog suda u Karlovcu, HEP priključak za navedeni županijski sud i drugo).

Rashodi i izdaci Ministarstva namijenjeni su financiranju deset programa u okviru kojih je planirano 18 aktivnosti, 25 kapitalnih te šest tekućih projekata. Vrijednosno značajniji rashodi i izdaci su planirani za provedbu programa Koordinacija i upravljanje pravosuđa u iznosu 161.090.880,00 kn, što je 42,8 % planiranih sredstava, Informatizacija, modernizacija i održavanje informacijskog sustava u iznosu 78.051.214,00 kn, što je 20,7 %, Izgradnja, obnova, održavanje i opremanje zgrada u iznosu 53.974.186,00 kn, što je 14,3 % te programa Racionalizacija mreže pravosudnih tijela u iznosu 25.717.250,00 kn, što je 6,8 % planiranih sredstava.

Izvori sredstava za obavljanje djelatnosti su, osim državnog proračuna (opći prihodi i primici te namjenski primici od inozemnog zaduživanja), pomoći i fondovi EU te drugi izvori.

U skladu s odredbom članka 39. Zakona o proračunu (Narodne novine 87/08, 136/12 i 15/15), donesene su projekcije za sljedeće dvije godine, odnosno 2017. i 2018. Prema spomenutim projekcijama, planirani su rashodi i izdaci za 2017. u iznosu 466.669.600,00 kn te za 2018. u iznosu 336.841.841,00 kn.

U državnom proračunu za 2016., u okviru razdjela Ministarstva, planirana su i ostvarena sredstva za 144 proračunska korisnika (od čega 120 pravosudnih tijela te 24 zatvorske institucije), razvrstana u 18 proračunskih glava (Ministarstvo, Pravosudna akademija, Zatvori i kaznonice, Vrhovni sud Republike Hrvatske, Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Visoki upravni sud Republike Hrvatske, Upravni sudovi, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, Državnoodvjetničko vijeće, Državno sudbeno vijeće, Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske, Županijski sudovi, Trgovački sudovi, Županijska državna odvjetništva, Općinski sudovi, Općinska državna odvjetništva, Prekršajni sudovi te Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta).

Financijski izvještaji

Ministarstvo vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema propisima o proračunskom računovodstvu. Za Ministarstvo u užem smislu su sastavljeni propisani financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o obvezama, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza te Bilješke uz financijske izvještaje.

Financijski izvještaji proračunskih korisnika, koji su prema organizacijskoj klasifikaciji u nadležnosti Ministarstva i financijski izvještaj Ministarstva u užem smislu su konsolidirani u skladu s odredbom članka 18. Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Narodne novine 3/15, 93/15, 135/15, 2/17 i 28/17). Predmet revizije su financijski izvještaji Ministarstva u užem smislu.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2016., ukupni prihodi su ostvareni u iznosu 363.330.295,00 kn, što je za 59.427.033,00 kn ili 19,6 % više u odnosu na prethodnu godinu. Prihodi su za 2016. ostvareni za 13.323.803,00 kn ili 3,5 % manje od planiranih.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2015.	Ostvareno za 2016.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Prihodi iz proračuna	275.839.853,00	300.952.442,00	109,1
2.	Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija	1.093.565,00	664.212,00	60,7
3.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	3.149.378,00	2.826.611,00	89,8
4.	Prihodi od poreza (igre na sreću)	0,00	1.733.185,00	-
5.	Prihodi od imovine	0,00	13.026.211,00	-
6.	Pomoći iz inozemstva (darovnice) i od subjekata unutar općeg proračuna	23.820.268,00	43.917.719,00	184,4
7.	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	0,00	203.324,00	-
8.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	198,00	6.591,00	3 328,8
	Ukupno	303.903.262,00	363.330.295,00	119,6

Vrijednosno najznačajniji prihodi su prihodi iz državnog proračuna, koji čine 82,8 % ukupnih prihoda. Odnose se na prihode za financiranje rashoda poslovanja u iznosu 241.304.127,00 kn, nabavu nefinancijske imovine u iznosu 58.653.550,00 kn te za financiranje izdataka za financijsku imovinu i otplatu zajmova u iznosu 994.765,00 kn. Vrijednosno značajniji prihodi iz državnog proračuna su namijenjeni za financiranje aktivnosti Administracija i upravljanje u iznosu 126.415.862,00 kn, kapitalnog projekta Razvoj i održavanje pravosudnog informacijskog sustava u iznosu 75.106.822,00 kn, aktivnosti Izvršavanje pravomoćnih sudskih odluka, nagodbi i ovrha u iznosu 18.113.583,00 kn, kapitalnog projekta Trg pravde u Zagrebu (izgradnja, adaptacija i opremanje) u iznosu 8.648.378,00 kn, kapitalnog projekta Obnova voznog parka zatvorskog i probacijskog sustava u iznosu 7.085.427,00 kn te kapitalnog projekta Uređenje i opremanje pravosudnih tijela u iznosu 6.238.774,00 kn.

U okviru prihoda iz državnog proračuna, evidentirani su primici od zajmova IBRD-a u ukupnom iznosu 20.529.117,00 kn. Primici su ostvareni iz dva zajma IBRD-a: zajma za Projekt implementacije integriranog sustava zemljišne administracije u iznosu 13.147.097,00 kn te zajma za Projekt potpore pravosudnom sektoru u iznosu 7.382.020,00 kn. Navedenim sredstvima se financira program Potpora pravosudnom sustavu – Zajam IBRD i program Zemljišne knjige.

Zajam za Projekt implementacije integriranog sustava zemljišne administracije je odobren u kolovozu 2011. u iznosu 16.500.000 EUR. Cilj Projekta je modernizirati sustav zemljišne administracije kako bi se poboljšalo pružanje usluga državnih tijela sa svrhom učinkovitosti, transparentnosti i racionalizacije troškova. Projekt provodi Ministarstvo u suradnji s Ministarstvom graditeljstva i prostornoga uređenja, odnosno Državnom geodetskom upravom. Početni rok za povlačenje zajma i završetak Projekta je bio 31. listopada 2015., a u 2015. je rok za provedbu Projekta produljen do konca travnja 2017. Nakon što je IBRD obavio nadzor u listopadu 2016. i zaključio da je potrebno dodatno vrijeme za dovršenje razvojnih ciljeva Projekta, polovinom travnja 2017., IBRD je odobrio produljenje roka za provedbu Projekta do konca travnja 2018. Prema Godišnjem izvješću za 2016. o stanju javnih projekata financiranih zajmovima i darovnicama IBRD, ukupno je povučeno 13.138.102,77 EUR (79,6 %), od čega je u 2016. povučeno 4.837.304,89 EUR, a preostalo 3.361.897,23 EUR (20,4 %). Prema navodima iz Godišnjeg izvješća, Projekt je ispunio nekoliko ključnih ciljeva. Ministarstvo i Državna geodetska uprava su uveli Zajednički informacijski sustav zemljišnih knjiga i katastra (ZIS) u sve zemljišnoknjižne odjele (ZKO) i katastarske urede (KU) u Republici Hrvatskoj. IBRD je ocijenio provedbu i napredak u ostvarivanju ciljeva Projekta implementacije integriranog sustava zemljišne administracije ocjenom „djelomično zadovoljava“.

Zajam za Projekt potpore pravosudnom sektoru je odobren u travnju 2010. u iznosu 26.000.000 EUR, uz sredstva učešća iz državnog proračuna u iznosu 1.900.000 EUR. Cilj Projekta je povećati učinkovitost pravosudnog sustava te pojačati povjerenje u pravosudni sustav. Projekt provodi Ministarstvo u suradnji s Vrhovnim sudom Republike Hrvatske, Državnim odvjetništvom Republike Hrvatske, sudovima te županijskim i općinskim državnim odvjetništvima. U prosincu 2013. IBRD je odobrio restrukturiranje Projekta potpore pravosudnom sektoru uz smanjenje iznosa zajma na 17.000.000 EUR i sredstava učešća iz državnog proračuna u iznosu 1.000.000 EUR. Rok za povlačenje zajma i završetak Projekta je bio 30. lipnja 2015. U lipnju 2015. IBRD je odobrio produžetak roka zatvaranja Projekta do konca lipnja 2016., kada je projekt i završen. Također, koncem listopada 2016. odobreno je smanjenje iznosa zajma za 297.349,68 EUR, te je ukupni zajam iznosio 16.702.650,32 EUR. Prema Godišnjem izvješću za 2016. o stanju javnih projekata financiranih zajmovima i darovnicama IBRD-a, u okviru Projekta potpore pravosudnom sektoru je ukupno povučeno 16.702.650,32,00 EUR (100,0 %).

IBRD je u završnom izvješću ocijenio provedbu i ciljeve Projekta potpore pravosudnom sektoru ocjenom „zadovoljava“.

Vrijednosno značajniji prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga se odnose na prihode ostvarene provođenjem twinning projekta u okviru programa IPA 2011 Jačanje vladavine prava u Republici Makedoniji u iznosu 428.179,00 kn (protuvrijednost 56.878 EUR). Navedeni iznos prihoda se odnosi na uplatu Ministarstva pravosuđa Republike Latvije na temelju Sporazuma zaključenog između Ministarstva i Ministarstva pravosuđa Republike Latvije u rujnu 2015. o pružanju usluga vezano uz razvoj pravosudnog sustava u Republici Makedoniji. Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga su ostvareni manje za 429.353,00 kn ili 39,3 % u odnosu na prethodnu godinu. Smanjenje se najvećim dijelom odnosi na prihode od provođenja navedenog twinning projekta koji je započeo u 2015. kada je Ministarstvu za obavljene ugovorene usluge pružanja pomoći uplaćen dio sredstava u skladu s navedenim Sporazumom (protuvrijednost 125.930 EUR ili 963.312,00 kn).

Vrijednosno značajniji prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada se odnose na prihode od uplata za pravosudne, javnobilježničke, stručne i druge ispите u iznosu 2.228.445,00 kn.

Prihodi od poreza (naknade od igara na sreću) u prethodnom razdoblju nisu ostvareni, a u 2016. su ostvareni u iznosu 1.733.185,00 kn. Ostvareni su na temelju odredbi Zakona o igrama na sreću (Narodne novine 87/09, 35/13, 158/13, 41/14 i 143/14) i Uredbe o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načina raspodjele dijela prihoda od igara na sreću za 2016. (Narodne novine 38/16). Sredstva su namijenjena za financiranje rashoda u okviru aktivnosti Podrška svjedocima i žrtvama kaznenih dijela. U 2016. je utrošeno 526.519,00 kn. Neutrošena sredstva su koncem 2016. iznosila 1.206.666,00 kn te su na temelju odobrenog zahtjeva za prijenos neutrošenih prihoda prenesena u 2017.

Prihodi od imovine se odnose na kamate na oročena sredstva i koriste se za potrebe pravosudnih tijela. Ostvareni su na temelju odredbi Uredbe Vlade Republike Hrvatske o korištenju novčanih sredstava koja se vode na posebnom računu suda (Narodne novine 84/16). Odredbom članka 1. spomenute Uredbe je propisan način i svrha korištenja novčanih sredstava koja su predana, odnosno položena kod suda radi uporabe u sudskom postupku, a koja se vode na posebnom računu suda, kao i kamata ostvarenih na ova sredstva. Odredbom članka 3. stavka 2. navedene Uredbe je propisano da sud može, postupajući s pažnjom dobrog gospodarstvenika, dio novčanih sredstava oročiti. Odredbom članka 3. stavka 4. ove Uredbe je propisano da su kamate, ostvarene na novčanim sredstvima koja se vode na posebnom računu suda, a koja preostanu nakon poduzimanja svih radnji u sudskom postupku, namjenski prihod državnog proračuna Republike Hrvatske i koriste se za potrebe pravosudnih tijela. Navedene prihode Ministarstvo je koristilo za ostvarenje rashoda za zakupnine i najamnine pravosudnih tijela u okviru aktivnosti Administracija i upravljanje te za rashode u vezi s troškovima sudskih postupaka za nagodbe, neutemeljena uhićenja, ovrhe i drugo u okviru aktivnosti Izvršavanje pravomoćnih sudskih odluka, nagodbi i ovrha.

Vrijednosno značajnije pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna se odnose na prihode ostvarene iz pretpristupnih fondova EU (IPA 2011 i 2012) u iznosu 30.527.148,00 kn te na prihode ostvarene u iznosu 13.044.481,00 kn iz sredstava Norveške darovnice za adaptaciju zgrade Županijskog suda u Karlovcu.

Navedeni su prihodi u 2016. ostvareni više za 20.097.451,00 kn ili 84,4 % u odnosu na prethodnu godinu, jer su za pojedine projekte završene u 2015., plaćanja na temelju ugovora izvršena u 2016. te zbog većeg ostvarenja prihoda od Norveške darovnice u 2016. za adaptaciju zgrade Županijskog suda u Karlovcu.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2016., ukupni rashodi i izdaci su ostvareni u iznosu 371.047.780,00 kn, što je za 69.217.192,00 kn ili 22,9 % više u odnosu na prethodnu godinu.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima i izdacima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi i izdaci

u kn

Redni broj	Rashodi i izdaci	Ostvareno za 2015.	Ostvareno za 2016.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	72.568.745,00	76.230.873,00	105,0
2.	Materijalni rashodi	138.790.650,00	183.985.696,00	132,6
3.	Financijski rashodi	20.426.113,00	9.333,00	0,0
4.	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	2.246.427,00	7.622.725,00	339,3
5.	Ostali rashodi	0,00	1.220.933,00	-
6.	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	65.421.129,00	100.983.231,00	154,4
7.	Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	2.377.524,00	994.989,00	41,8
	Ukupno	301.830.588,00	371.047.780,00	122,9
	Višak prihoda	2.072.674,00	0,00	-
	Manjak prihoda	0,00	7.717.485,00	-

Manjak prihoda za 2016. je iskazan u iznosu 7.717.485,00 kn. S obzirom da je preneseni manjak prihoda iz prethodnog razdoblja (nakon korekcija u 2016.) iznosio 6.585.639,00 kn, manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju, iskazan koncem 2016., iznosi 14.303.124,00 kn.

Ukupni rashodi i izdaci su ostvareni za provedbu deset programa. Vrijednosno najznačajniji rashodi su ostvareni u okviru programa Koordinacija i upravljanje pravosuđa u iznosu 149.697.615,00 kn te programa Izgradnja, obnova, održavanje i opremanje zgrada u iznosu 64.422.387,00 kn ili 57,7 % ukupnih rashoda i izdataka.

Vrijednosno značajniji rashodi i izdaci se odnose na materijalne rashode koji čine 49,6 % ukupnih rashoda i izdataka te na rashode za nabavu nefinancijske imovine koji čine 27,2 % ukupnih rashoda i izdataka.

Rashodi za zaposlene u iznosu 76.230.873,00 kn se odnose na bruto plaće u iznosu 60.863.824,00 kn, doprinose na plaće u iznosu 12.681.134,00 kn te ostale rashode za zaposlene u iznosu 2.685.915,00 kn (jubilarne nagrade, darovi djeci, otpremnine, naknade za bolest, invalidnost i smrtni slučaj, regres te drugi rashodi). U odnosu na prethodnu godinu, veći su za 3.662.128,00 kn ili 5,0 %. Razlog povećanja su rashodi ostvareni za regres i božićnicu koji nisu bili ostvareni u 2015.

Vrijednosno značajniji materijalni rashodi se odnose na rashode za usluge u iznosu 144.689.925,00 kn te ostale nespomenute rashode poslovanja u iznosu 23.491.171,00 kn.

U okviru ostvarenih rashoda za usluge vrijednosno značajniji se odnose na rashode za računalne usluge u iznosu 61.468.058,00 kn, zakupnine i najamnine u iznosu 46.003.770,00 kn te intelektualne i osobne usluge u iznosu 26.529.051,00 kn.

Vrijednosno značajnije računalne usluge u iznosu 34.986.832,00 kn se odnose na nabavu informatičke opreme u iznosu 8.010.556,00 kn, nabavu licenci u iznosu 7.762.431,00 kn, usluge održavanja eSpis informacijskog sustava u iznosu 4.957.252,00 kn, usluge održavanja Zajedničkog informacijskog sustava zemljišnih knjiga i katastra (dalje u tekstu: ZIS) u iznosu 4.859.817,00 kn, uslugu udomljavanja i održavanja ZIS-a u iznosu 3.278.726,00 kn, usluge održavanja aplikativnog sustava za praćenje predmeta na prekršajnim sudovima JCMS i EOP zemljišne knjige u iznosu 2.255.550,00 kn, usluge održavanja aplikativnog sustava sudskog registra i kaznene evidencije u iznosu 2.242.500,00 kn te usluge održavanja aplikativnog sustava EOP – zemljišne knjige u iznosu 1.620.000,00 kn. Računalne usluge su, najvećim dijelom ostvarene u okviru kapitalnog projekta Razvoj i održavanje pravosudnog informacijskog sustava u iznosu 52.218.126,00 kn, a u odnosu na 2015. su povećane su za 40,3 % zbog povećane nabave Microsoft licenci.

Rashodi za zakupnine i najamnine su ostvareni u iznosu 46.003.770,00 kn, od čega su vrijednosno značajniji rashodi za zakup poslovnih prostora u iznosu 37.248.209,00 kn. Odnose se na zakup 59 poslovnih prostora za potrebe smještaja i rada pravosudnih tijela (Visokog prekršajnog suda, županijskih, općinskih, trgovačkih, upravnih i prekršajnih sudova te županijskih i općinskih državnih odvjetništava) i jednog poslovnog prostora Ministarstva. Zakupodavci su u 45,0 % slučajeva jedinice lokalne i regionalne samouprave (uglavnom gradovi). Vrijednosno značajniji rashodi se odnose na zakup poslovnog prostora za potrebe Ministarstva u iznosu 11.446.589,00 kn te za potrebe smještaja i rada Upravnog i Prekršajnog suda u Zagrebu u iznosu 9.131.795,00 kn. Rashodi za zakupnine su povećani za 9,6 % u odnosu na 2015. zbog plaćanja zakupnina iz prethodnih godina za Prekršajni sud u Zagrebu, Upravni sud u Zagrebu, Visoki prekršajni sud, Općinsko državno odvjetništvo Sesvete te Općinski i Prekršajni sud Sesvete. Odluku o plaćanju ugovornih obveza zakupa i režijskih troškova za navedene proračunske korisnike Ministarstva donio je ministar u 2014.

Vrijednosno značajniji rashodi za intelektualne usluge u iznosu 15.420.585,00 kn su ostvareni u okviru kapitalnog projekta IPA I 2012 Jačanje zatvorskog sustava u iznosu 4.780.730,00 kn, tekućeg projekta Podrška daljnjem razvoju sustava probacije u iznosu 3.936.720,00 kn, tekućeg projekta Povećanje kvalitete edukacije u pravosuđu u iznosu 3.705.763,00 kn te aktivnosti Administracija i upravljanje u iznosu 2.997.372,00 kn. Rashodi za intelektualne usluge povećane su za 23,7 % u odnosu na 2015. zbog rashoda ostvarenih u okviru kapitalnog projekta IPA I 2012 Jačanje zatvorskog sustava koji nisu bili ostvareni u 2015.

Vrijednosno značajniji ostali nespomenuti rashodi poslovanja u iznosu 18.905.722,00 kn su ostvareni u okviru aktivnosti Izvršavanje pravomoćnih sudskih odluka, nagodbi i ovrha. Najvećim dijelom se odnose na ovrhe Ministarstva financija evidentirane prema mjesečnim izvještajima Financijske agencije koje su izvršene s jedinstvenog računa državnog proračuna u iznosu 11.989.673,00 kn te na isplaćene naknade po sudskim presudama na ime naknade šteta i parničnih troškova nastalih uslijed sudskih postupaka protiv Republike Hrvatske u iznosu 5.727.152,00 kn.

Financijski rashodi su ostvareni u iznosu 9.333,00 kn. U odnosu na 2015. iskazani su manje za 20.416.780,00 kn, zbog pogrešnog evidentiranja naknada po sudskim presudama, nagodbama, naknadama za neutemeljeno uhićenje, naknada zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku i drugim naknadama šteta u prethodnom razdoblju. U 2016. su evidentirani na propisanim računima Računskog plana.

Rashodi za naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade u iznosu 7.622.725,00 kn se odnose na naknade za pomoć bivšim političkim zatvorenicima i neutemeljenim uhićenjima u iznosu 4.126.678,00 kn, naknade troškova javnog prijevoza i izbjivanja iz pisarnice za vrijeme putovanja (delegacije) u iznosu 1.863.614,00 kn, naknade radi zaštite prava na suđenje u razumnom roku u iznosu 893.675,00 kn te na druge naknade u iznosu 738.758,00 kn. U odnosu na prethodnu godinu, povećani su za 5.376.298,00 kn ili 239,3 % zbog pogrešnog evidentiranja navedenih rashoda u 2015. u okviru financijskih rashoda. Rashodi za naknade radi zaštite prava na suđenje u razumnom roku su ostvareni za 62,0 % manje u odnosu na prethodnu godinu. U 2016. je po zahtjevima za isplatu naknade zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku isplaćeno ukupno 893.675,00 kn, od čega se na 2016. odnosi 638.560,00 kn, a na zahtjeve iz prethodnih godina 255.115,00 kn. Sudovi su u 2016. dostavili Ministarstvu 352 pravomoćna sudska rješenja donesena po zahtjevima stranaka zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 217 rješenja ili 38,1 %. Stranke su tijekom 2016. podnijele 299 potpunih zahtjeva za isplatu naknada po rješenjima sudova na temelju kojih je postupljeno (izvršena isplata). Po 53 rješenja u 2016. nije postupljeno zbog toga što 44 stranke nisu dostavile zahtjev za isplatu, a devet stranaka je dostavilo zahtjev bez potrebnih podataka (broj računa).

Ostali rashodi su ostvareni u okviru aktivnosti Besplatna pravna pomoć u iznosu 694.414,00 kn za ostvarivanje pravne pomoći (primarne i sekundarne) koju pružaju uredi, ovlaštene udruge i pravne klinike te u okviru aktivnosti Podrška svjedocima i žrtvama kaznenih djela u iznosu 526.519,00 kn u svrhu pružanja podrške žrtvama i svjedocima u županijama u kojima nisu osnovani odjeli za podršku žrtvama i svjedocima te osnaživanje drugih organizacija civilnog društva provođenjem edukacije, prijenosom znanja i vještina primjenjivih u radu sa žrtvama kaznenih djela. Financijske potpore dodijeljene su nakon provedenih javnih natječaja.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine su ostvareni u iznosu 100.983.231,00 kn, što je za 35.562.102,00 kn ili 54,4 % više u odnosu na prethodnu godinu. Povećanje rashoda se najvećim dijelom odnosi na dodatna ulaganja na građevinskim objektima sudova i drugih pravosudnih tijela te nabavu licenci. Vrijednosno značajniji rashodi za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 85.977.092,00 kn su ostvareni za provedbu kapitalnih projekata Adaptacija zgrade Županijskog suda Karlovac i podrška statistici – Norveška darovnica u iznosu 33.574.493,00 kn, IPA I 2011 – Podrška racionalizaciji sudova u iznosu 19.395.350,00 kn, Razvoj i održavanje pravosudnog informacijskog sustava u iznosu 15.090.351,00 kn, Trg pravde u Zagrebu (Izgradnja, adaptacija i opremanje) u iznosu 9.388.399,00 kn, Projekt implementacije integriranog sustava zemljišne administracije (IBRD zajam 8086 – HR) u iznosu 5.177.156,00 kn te Uređenje i opremanje pravosudnih tijela u iznosu 3.351.343,00 kn. Prema vrstama rashoda za nabavu nefinancijske imovine, vrijednosno značajniji rashodi se odnose na dodatna ulaganja na građevinskim objektima u iznosu 71.631.069,00 kn te na nabavu licenci u iznosu 20.267.507,00 kn.

Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova se odnose na otplatu zadnje rate dugoročnog kredita (glavnice) za kupnju zgrade za potrebe smještaja Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2016., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora je iskazana u iznosu 318.829.031,00 kn.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2016.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora
početkom i koncem 2016.

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	283.435.428,00	287.775.548,00	101,5
1.1.	Prirodna bogatstva (zemljište)	54.296.740,00	69.575.217,00	128,1
1.2.	Građevinski objekti	68.901.868,00	52.896.111,00	76,8
1.3.	Postrojenja i oprema	60.097.827,00	45.551.571,00	75,8
1.4.	Prijevozna sredstva	1.081.862,00	934.119,00	86,3
1.5.	Nefinancijska imovina u pripremi	79.673.105,00	76.410.486,00	95,9
1.6.	Druga nefinancijska imovina	19.384.026,00	42.408.044,00	218,8
2.	Financijska imovina	32.204.394,00	31.053.483,00	96,4
2.1.	Novčana sredstva	1.318.726,00	1.318.698,00	100,0
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih, te za više plaćene poreze i ostalo	184.296,00	251.876,00	136,7
2.3.	Vrijednosni papiri, dionice i udjeli u glavnici	587,00	587,00	100,0
2.4.	Potraživanja za prihode poslovanja	2.592.330,00	4.108.632,00	158,5
2.5.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	21.030.324,00	17.914.697,00	85,2
2.6.	Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	7.078.131,00	7.458.993,00	105,4
	Ukupno imovina	315.639.822,00	318.829.031,00	101,0
3.	Obveze	17.511.335,00	26.195.559,00	149,6
3.1.	Obveze za rashode poslovanja	16.331.815,00	12.435.379,00	76,1
3.2.	Obveze za nabavu nefinancijske imovine	161.895,00	13.760.180,00	8 499,4
3.3.	Obveze za kredite i zajmove	1.017.625,00	0,00	-
4.	Vlastiti izvori	298.128.487,00	292.633.472,00	98,2
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	315.639.822,00	318.829.031,00	101,0
	Izvanbilančni zapisi	64.889.604,00	83.841.234,00	129,2

Vrijednost ukupne imovine koncem 2016. je za 3.189.209,00 kn ili 1,0 % veća u odnosu na početak 2016. Vrijednosno značajnije povećanje u okviru nefinancijske imovine se odnosi na nabavu licenci i povećanje vrijednosti zemljišta. Smanjenje vrijednosti nefinancijske imovine odnosi se na ispravak vrijednosti.

Nefinancijska imovina u pripremi iskazana je koncem 2016. u iznosu 76.410.486,00 kn. Vrijednosno značajnija se odnosi na adaptaciju zgrade Županijskog suda u Karlovcu u okviru kapitalnog projekta Adaptacija zgrade ŽS Karlovac i podrška statistici u iznosu 33.810.031,00 kn te na dodatna ulaganja na građevinskim objektima u okviru kapitalnog projekta IPA I 2011 – Podrška racionalizaciji sudova u iznosu 18.990.337,00 kn.

Vrijednosno značajnije povećanje vrijednosti druge nefinancijske imovine u odnosu na prethodno razdoblje se najvećim dijelom odnosi na nabavu licenci te ulaganja u računalne programe.

Financijska imovina se odnosi na potraživanja u iznosu 22.194.205,00 kn, rashode budućeg razdoblja u iznosu 7.458.993,00 kn, novčana sredstva u iznosu 1.318.698,00 kn, jamčevne pologe u iznosu 81.000,00 kn te vrijednosne papire u iznosu 587,00 kn.

Koncem 2016. ukupna potraživanja u Bilanci su iskazana u iznosu 22.194.205,00 kn. U odnosu na stanje početkom godine manja su za 1.612.745,00 kn ili 6,8 %, najvećim dijelom zbog smanjenja potraživanja za prihode od prodaje nefinancijske imovine za 3.115.627,00 kn ili 14,8 % u odnosu na početak godine. Vrijednosno značajnija potraživanja iskazana u iznosu 17.914.697,00 kn se odnose na potraživanja za prihode od prodaje stanova na obročnu otplatu (otkup stanova na temelju odredbi Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo, Narodne novine 43/92, 69/92, 25/93, 26/93, 48/93, 2/94, 44/94, 47/94, 58/95, 11/96, 11/97, 68/98, 96/99, 120/00, 94/01 i 78/02) u vlasništvu Republike Hrvatske kojima upravlja Ministarstvo te na potraživanja za prihode uplaćene u proračun u iznosu 4.105.768,00 kn (neurošeni prihodi do konca 2016., od kojih su vrijednosno značajniji prihodi od pravosudnih ispita u iznosu 1.819.090,00 kn, prihodi od igara na sreću u iznosu 1.270.323,00 kn te prihodi u vezi s provođenjem twinning projekta u okviru programa IPA 2011 Jačanje vladavine prava u Republici Makedoniji u iznosu 749.952,00 kn).

Od ukupno iskazanih potraživanja u Bilanci koncem 2016. u iznosu 22.194.205,00 kn, dospjela su potraživanja u iznosu 2.007.574,00 kn ili 9,0 % ukupnih potraživanja, a nedospjelo je 20.186.631,00 kn. Dospjela potraživanja u cijelosti se odnose na potraživanja za prihode od prodaje stanova na obročnu otplatu (otkup stanova). Do dana obavljanja revizije (svibanj 2017.) dospjela potraživanja nisu naplaćena, jer mjere naplate nisu u cijelosti poduzimane.

Rashodi budućeg razdoblja iznose 7.458.993,00 kn, od čega se vrijednosno značajniji u iznosu 6.119.544,00 kn odnose na plaće zaposlenika za prosinac 2016., a 1.105.720,00 kn se odnosi na zakupnine i režijske troškove.

Ukupne obveze iskazane su koncem 2016. u iznosu 26.195.559,00 kn i veće su za 8.684.224,00 kn ili 49,6 % u odnosu na početak godine. Povećanje se najvećim dijelom odnosi obveze za nabavu nefinancijske imovine koje su koncem 2016. iskazane više za 13.598.285,00 kn ili 8 399,4 % u odnosu na početak 2016. Razlog su nedospjele obveze za radove na adaptaciji zgrade Županijskog suda Karlovac. Smanjene su obveze za rashode poslovanja za 3.896.436,00 kn ili 23,9 %.

Vrijednosno značajnije obveze se odnose na obveze za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 13.760.180,00 kn, obveze za zaposlene (plaće i naknade za prosinac 2016.) u iznosu 6.275.669,00 kn te na obveze za materijalne rashode u iznosu 5.792.975,00 kn.

U okviru obveza za nabavu nefinancijske imovine, vrijednosno najznačajnije se odnose na obveze za radove na adaptaciji zgrade Županijskog suda Karlovac u iznosu 12.321.329,00 kn, dok se vrijednosno značajnije obveze za materijalne rashode odnose na obveze za računalne usluge u iznosu 1.707.686,00 kn, zakupnine i najamnine u iznosu 1.689.763,00 kn, usluge telefona i pošte u iznosu 570.467,00 kn te na obveze za intelektualne i osobne usluge u iznosu 498.470,00 kn.

Nepodmirene obveze za zakupninu za poslovni prostor koji koriste Upravni i Prekršajni sud u Zagrebu su početkom 2016. iznosile 1.245.181,00 kn (za razdoblje od rujna do studenoga 2015.).

Tijekom 2016. je podmireno 9.613.141,00 kn, od čega je, na temelju rješenja Porezne uprave (kolovoz 2016.) o ovrsi pljenidbom novčanih tražbina ovršenika koje ima prema svojem dužniku temeljem ovršne isprave, podmireno 4.632.415,00 kn za razdoblje od 2013. do prosinca 2015. (glavnica 3.334.024,00 kn, kamate 1.232.105,00 kn i sudski troškovi 66.286,00 kn), a razlika u iznosu 4.980.726,00 kn se odnosi na podmirenje obveze za zakupninu za navedeni poslovni prostor za razdoblje od prosinca 2015. do prosinca 2016. Kamate na neplaćene račune do konca 2016. iznose 2.691.958,00 kn, što je šest i pol mjeseci redovne zakupnine.

Koncem 2016. nije bilo dospjelih obveza. Ukupno iskazane obveze u iznosu 26.195.559,00 kn su nedospjele.

Izvanbilančni zapisi iskazani u iznosu 83.841.234,00 kn se odnose na operativni najam vozila u iznosu 32.528.196,00 kn (od toga za potrebe zatvorskog sustava i sudova 30.438.809,00 kn te Ministarstva 2.089.387,00 kn), vrijednost sudskih sporova u tijeku u iznosu 40.805.862,00 kn te na jamstva dobavljača za dobro izvršenje posla u iznosu 10.507.176,00 kn. U odnosu na prethodno razdoblje, veći su za 18.951.630,00 kn ili 29,2 % (povećanje se odnosi na sudske sporove u tijeku).

II. REVIZIJA ZA 2016.

Ciljevi i područja revizije

Ciljevi revizije su bili:

- utvrditi istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- analizirati ostvarenje prihoda i primitaka te rashoda i izdataka u skladu s planiranim aktivnostima i namjenama
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima koji mogu imati značajan učinak na financijske izvještaje
- provjeriti druge aktivnosti u vezi s poslovanjem Ministarstva.

Područja revizije su određena prema kriteriju značajnosti i na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Ministarstva. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz plana i prošlog razdoblja, s ciljem utvrđivanja područja rizika. Također, kod utvrđivanja područja rizika, korištene su objave u stručnim publikacijama, elektroničkim medijima i tisku. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te pravila, procedura i drugih unutarnjih akata. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnijih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke testirane metodom uzorka. Također, korišteni su izvještaji vezani uz pojedine aktivnosti Ministarstva. Obavljeni su razgovori s glavnom tajnicom, načelnicima sektora, voditeljima službi i odjela te drugim zaposlenicima Ministarstva i pribavljena obrazloženja odgovornih osoba u vezi s pojedinim poslovnim događajima.

Nalaz za 2016.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: izvršenje naloga i preporuka danih u prošlim revizijama, djelokrug i unutarnje ustrojstvo, planiranje, računovodstveno poslovanje, prihodi, rashodi i izdaci, imovina, obveze te javna nabava.

Obavljenom revizijom za 2016. su utvrđene nepravilnosti i propusti koje se odnose na izvršenje naloga i preporuka danih u prošlim revizijama, računovodstveno poslovanje, imovinu te postupke javne nabave.

1. Izvršenje naloga i preporuka danih u prošlim revizijama

- 1.1. Državni ured za reviziju je u prošlim revizijama utvrdio određene nepravilnosti i propuste i Ministarstvu je naloženo da ih otkloni, odnosno poduzme potrebne radnje i prihvati predložene preporuke kako se nepravilnosti ne bi ponavljale u daljnjem poslovanju.

U skladu s odredbom članka 14. stavka 6. Zakona o Državnom uredu za reviziju, Ministarstvo je dostavilo očitovanje s planom izvršenja naloga i preporuka koji sadrži aktivnosti, rokove i osobe odgovorne za izvršenje planiranih aktivnosti.

Revizijom za 2016. je utvrđeno prema kojim nalogima je postupljeno, koji su nalozi i preporuke u postupku izvršenja i prema kojim nalogima nije postupljeno.

Nalozi prema kojima je postupljeno:

- rashodi za plaće za prekovremeni rad, rashodi koji se odnose na isplate naknada po sudskim presudama, nagodbama, naknadama za neutemeljeno uhićene, naknade zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku i drugim naknadama šteta, kao i rashodi koji se odnose na novčana sredstva dodijeljena pravnim osobama za projekte pružanja primarne pravne pomoći su u 2016. evidentirani na propisanim računima Računskog plana
- revizijom za 2015. je utvrđeno da do vremena obavljanja revizije (kolovoz 2016.) nisu ispostavljeni okončani obračuni i nisu sastavljeni zapisnici o završetku i primopredaji ugovorenih radova na adaptaciji zgrade za smještaj pravosudnih tijela u Metkoviću; Revizijom za 2016. je utvrđeno da je koncem listopada 2016. sastavljen zapisnik o primopredaji radova na rekonstrukciji zgrade za pravosudna tijela u Metkoviću, a u prosincu 2016. izvoditelj radova ispostavio okončanu situaciju te je sastavljen Zapisnik o okončanom obračunu; Zapisnikom je utvrđeno da je obavljen tehnički pregled i izdana uporabna dozvola te su nedostaci navedeni u primopredajnom zapisniku otklonjeni.

Nalog i preporuke u postupku izvršenja:

- u prošlim revizijama je dana preporuka Ministarstvu da odredi namjenu građevinskom zemljištu u Novoj Gradiški i zgradi u Splitu, koje posjeduje, ali ih ne koristi; Revizijom za 2015. je utvrđeno da je Ministarstvo u srpnju 2016. uputilo dopis i predložilo Državnom uredu za upravljanje državnom imovinom vraćanje zemljišta Gradu Nova Gradiška koji bi u zamjenu darovao Republici Hrvatskoj poslovne prostore za potrebe smještaja sudova u Novoj Gradiški;

Revizijom za 2016. je utvrđeno da je Ministarstvo u prosincu 2016. uputilo dopis Ministarstvu za upravljanje državnom imovinom u kojem navodi da je i dalje suglasno da se navedeno zemljište vrati Gradu Nova Gradiška, s tim da ne ustraje na prijedlogu zamjene za poslovne prostore u kojima djeluju stalne službe Općinskog i Prekršajnog suda u Novoj Gradiški; Nadalje, revizijom za 2015. je utvrđeno da za veći dio zgrade u Splitu koja je stečena na temelju ugovora o zamjeni nekretnina zaključenim između Ministarstva i dvije pravne osobe u 2005., Ministarstvo do vremena obavljanja revizije (listopad 2016.), nije odredilo namjenu; U tijeku revizije za 2016., Ministarstvo je dalo pisano očitovanje u kojem se navodi da je, nakon što je Grad Split odustao od prijedloga da na lokaciji Trga Hrvatske bratske zajednice u Splitu provede projekt rješavanja smještaja za potrebe Ministarstva i drugih tijela državne uprave, Ministarstvo na temelju postojećeg glavnog projekta i građevinske dozvole pokrenulo aktivnosti vezano uz preuređenje navedene nekretnine ukupne bruto površine 5 346 m²; Navodi se da je predmetna nekretnina u funkciji na način da se do preuređenja koristi za potrebe smještaja arhive Općinskog suda u Splitu, a dio je dan u zakup

- u prošlim revizijama je predloženo realnije planiranje sredstava za financiranje provedbe aktivnosti i projekata u okviru utvrđenog programa; Revizijom za 2015. je utvrđeno da nije postupljeno po danom prijedlogu i da se utvrđena nepravilnost ponovila vezano za nerealno planiranje sredstava za izvršenje rashoda u okviru dijela kapitalnih i tekućih projekata; Revizijom za 2016. je utvrđeno da je nepravilnost vezana uz nerealno planiranje sredstava djelomično otklonjena; Za 2016. su realno planirani rashodi u okviru kapitalnih projekata IPA I 2011 Podrška racionalizaciji sudova, IPA I 2012 – Jačanje zatvorskog sustava te Adaptacija zgrade ŽS Karlovac i podrška statistici - Darovnica Kraljevine Norveške; Međutim, rashodi za kapitalne projekte IPA I 2012 – Daljnje poboljšanje sustava upravljanja predmetima i IPA I 2012 – Jačanje kapaciteta DORH-a/USKOKA-a su planirani u iznosu 900.000,00 kn, za kapitalni projekt OP Konkurentnost i kohezija u iznosu 2.550.000,00 kn, a nisu ostvareni; Nadalje, planirani su rashodi za kapitalni projekt OP Učinkoviti ljudski potencijali 2014 - 2020 u iznosu 525.000,00 kn, a ostvareni u iznosu 25.000,00 kn te rashodi za tekući projekt Sudjelovanje u programima unije u iznosu 855.000,00 kn, a ostvareni u iznosu 166.737,00 kn
- u prošlim revizijama je utvrđena nepravilnost u vezi s dodjeljivanjem sredstava za financiranje projekata ovlaštenih udruga i pravnih klinika za pružanje primarne pravne pomoći; Naloženo je zatražiti povrat sredstava koja su prema Godišnjem izvješću o postupcima za ostvarivanje pravne pomoći za 2014., utvrđena kao neopravdano utrošena te bespovratna sredstva dodjeljivati onim korisnicima koji su uredno izvršili ranije preuzete ugovorne obveze, a korisnicima kod kojih su utvrđeni propusti u izvršavanju ugovornih obveza, uskratiti pravo na financijsku podršku u sljedeće dvije godine, u skladu s odredbama iz ugovora o financijskoj podršci projektu i Uputa za prijavitelje; Ujedno je predloženo, uz financijska i opisna izvješća kojima se kontrolira namjensko trošenje odobrenih sredstava, obavljati i kontrole putem neposrednog uvida; Revizijom za 2015. je utvrđeno da je navedena nepravilnost ponovljena; Revizijom za 2016. je utvrđeno da navedena nepravilnost nije ponovljena, osim u dijelu koji se odnosi na kontrolu namjenskog trošenja odobrenih sredstava;

Prema pisanom obrazloženju odgovorne osobe, tijekom 2016. nisu obavljene kontrole putem neposrednog uvida

- revizijom za 2015. je utvrđeno da je za 32 poslovna prostora koja koristi Ministarstvo, istekao ugovoreni rok zakupa, od čega za 25 poslovnih prostora nisu poduzimane aktivnosti u vezi s produljenjem zakupa, dok je za sedam poslovnih prostora, prije više od jedne godine, zatražena suglasnost od Državnog ureda za upravljanje državnom imovinom koji se do vremena obavljanja revizije (rujan 2015.) nije očitovao na zahtjev Ministarstva; Predloženo je poduzimanje radnji u vezi uređenja i ažuriranja ugovornih odnosa sa zakupodavcima; Prema evidenciji ugovora o zakupu poslovnih prostora za 2016., za 21 poslovni prostor je istekao rok na koje su zaključeni ugovori
- revizijom za 2015. je utvrđeno da su u poslovnim knjigama Ministarstva evidentirani povrati pogrešno ili više uplaćenih prihoda od sudskih pristojbi, novčanih kazni i troškova postupka iz nadležnosti pravosudnih tijela; Odredbama Zakona o izvršavanju državnog proračuna, propisano je da se pogrešno ili više uplaćeni prihodi u proračun vraćaju uplatiteljima na teret tih prihoda; U 2015. je, s računa državnog proračuna na račune podnositelja zahtjeva za povrat na temelju rješenja koje je donijelo Ministarstvo, isplaćeno 5.307.452,00 kn; Predložena je uspostava odgovarajućeg sustava kontrola naplate prihoda državnog proračuna koji se odnose na sudske pristojbe, novčane kazne i troškove postupka, s ciljem izbjegavanja nepotrebnih troškova koji terete račun državnog proračuna, kao i troškova koji terete račune ovršenika zbog neosnovano provedenih ovrha; Na temelju navedene preporuke Ministarstvo je u lipnju 2016. u sustavu Centrix instaliralo sustav praćenja predmeta po sudovima na način da se prati broj zahtjeva dostavljenih od pojedinih sudova te vrsta troška i iznos povrata; Prema pomoćnim evidencijama, sudovi i odvjetništva su od lipnja do konca 2016. podnijeli 587 zahtjeva za povrat 897.061,00 kn.

Nalozi prema kojima nije postupljeno:

- u prošlim revizijama je utvrđeno da se u pojedinim slučajevima pri evidentiranju rashoda ne primjenjuje modificirano računovodstveno načelo nastanka događaja; Revizijom za 2016. je utvrđeno da je navedena nepravilnost ponovljena
- rashodi na temelju ugovora o djelu su ostvareni u visini 4,4 % sredstava osiguranih za osnovne plaće s doprinosima zaposlenika Ministarstva što je iznad visine propisane odredbama Zakona o državnim službenicima (Narodne novine 49/12 - pročišćeni tekst, 37/13, 38/13 i 1/15). Revizijom za 2015. je utvrđena nepravilnost u vezi sa zaključivanjem ugovora o djelu za poslove iz redovne djelatnosti Ministarstva; Obavljani su neprekidno u razdoblju dužem od jedne godine te imaju obilježje trajnih poslova, što nije u skladu s odredbama Zakona o državnim službenicima; Navedena nepravilnost je ponovljena i u 2016.

Ministarstvo je i nadalje u obvezi postupati prema danim nalogima i preporukama Državnog ureda za reviziju.

- 1.2. *U vezi s nalogom Državnog ureda za reviziju koji se odnosi na rashode ostvarene na temelju ugovora o djelu iznad ograničenja propisanog odredbama Zakona o državnim službenicima (Narodne novine 49/12 - pročišćeni tekst, 37/13, 38/13 i 1/15), Ministarstvo u očitovanju navodi da je zbog potrebe izvršavanja obveza, koje su proizašle iz reformskih mjera Vlade Republike Hrvatske, kao i izvanrednih poslova, bilo nužno zaključiti ugovore o djelu. Naglašava da su u 2017. ugovori o djelu raskinuti nakon zapošljavanja te da je Ministarstvo u 2017. u granicama dopuštenog u skladu s navedenim propisom.*

2. Računovodstveno poslovanje

- 2.1. Ministarstvo je u obvezi primjenjivati proračunsko računovodstvo u skladu s odredbama Zakona o proračunu i provedbenim propisima.

- Poslovne knjige i financijski izvještaji

Ministarstvo je u obvezi voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema propisima o proračunskom računovodstvu. Ustrojena je glavna knjiga i pomoćne knjige propisane odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15 i 87/16) te su sastavljeni svi propisani financijski izvještaji.

U poslovnim knjigama za 2016. evidentirani su računi za nabavu IBM licenci iz prosinca 2015. u iznosu 5.107.242,00 kn (zapisnik o primopredaji i prihvatanju licenci iz prosinca 2015.), za zakup poslovnih prostora za 2014. i 2015. (za Općinski sud Sesvete i Visoki prekršajni sud) u iznosu 496.234,00 kn te račun za HITRONet usluge za listopad 2014. u iznosu 101.849,00 kn (kamate u iznosu 17.285,00 kn su plaćene u 2017.).

Navedeno nije u skladu s odredbom članka 20. stavka 2. Pravilnika o proračunskom računovodstvu u Računskom planu, kojom je propisano da se rashodi priznaju na temelju nastanka poslovnog događaja (obveza) i u izvještajnom razdoblju na koje se odnose neovisno o plaćanju.

U pojedinim slučajevima rashodi (nabava informatičke opreme, licenci te dio rashoda za najamnine) u poslovnim knjigama nisu evidentirani na propisanim računima Računskog plana. U okviru rashoda za računalne usluge je evidentirana nabava informatičke opreme u iznosu 8.025.831,00 kn i licenci u iznosu 7.762.431,00 kn, a trebala je biti evidentirana u okviru rashoda za nabavu nefinancijske imovine. Nabava informatičke opreme i licenci je planirana planom nabave za 2016. te evidentirana u poslovnim knjigama na odgovarajućim računima nefinancijske imovine u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu.

Navedeno nije u skladu s odredbom članka 57. stavka 2. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, kojim je, između ostalog, propisan način evidentiranja rashoda za nabavu nefinancijske imovine. Nabava nefinancijske imovine se evidentira odobravanjem odgovarajućeg računa obveza za nabavu nefinancijske imovine u skupini 24 i zaduživanjem odgovarajućeg računa rashoda za nabavu nefinancijske imovine u razredu 4. Istodobno se zadužuje odgovarajući račun nefinancijske imovine u razredu 0, a odobrava odgovarajući račun vlastitih izvora u skupini 91.

Nadalje, dio rashoda za najam (poslovni prostor za potrebe smještaja Upravnog i Prekršajnog suda u Zagrebu za jedan mjesec) u iznosu 415.060,00 kn je evidentiran na računu troškova sudskih postupaka, umjesto na računu rashoda za najamnine.

Evidencije o korištenju 31 službenog vozila Ministarstva u užem smislu, u vlasništvu i najmu (putni radni list), nisu vođene. Odredbom članka 7. stavka 3. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu je propisano da proračunski korisnici, između ostaloga, vode evidenciju korištenja službenih vozila.

Državni ured za reviziju nalaže evidentiranje rashoda u skladu s modificiranim računovodstvenim načelom nastanka događaja i na propisanim računima Računskog plana te vođenje evidencija o korištenju službenih vozila u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

- 2.2. *Ministarstvo se nije očitovalo na naloge Državnog ureda za reviziju vezano uz evidentiranje rashoda na propisanim računima Računskog plana i vođenje evidencija o korištenju službenih vozila u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.*

U vezi s nalogom koji se odnosi na evidentiranje rashoda u skladu s modificiranim računovodstvenim načelom nastanka događaja, Ministarstvo u očitovanju navodi da se račun za nabavu IBM licenci iz prosinca 2015. u iznosu 5.107.242,00 kn odnosi na projekt koji se financira iz zajma Svjetske banke, a koji je u računovodstvu Ministarstva evidentiran u 2016., zbog toga što je za odobrenje samog plaćanja prema ugovoru dobavljač trebao dostaviti i bankovno jamstvo (zaprimljeno 8. siječnja 2016.)

- 2.3. Državni ured za reviziju naložio je Ministarstvu evidentiranje rashoda u skladu s modificiranim računovodstvenim načelom nastanka događaja, koje je propisano odredbom članka 20. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Navedenom odredbom je, između ostalog, propisano da se rashodi priznaju na temelju nastanka poslovnog događaja (obveza) i u izvještajnom razdoblju na koje se odnose, neovisno o plaćanju. Isporučitelj licenci ispostavio je račun 29. prosinca 2015., a Ministarstvo je račun ovjerilo 30. prosinca 2015. Račun je ispostavljen na temelju ugovora zaključenog 21. prosinca 2015. između Ministarstva, Geodetske uprave i isporučitelja licenci. S obzirom da je navedeni poslovni događaj (obveza) nastao u 2015., rashodi ostvareni za nabavu IBM licenci su trebali biti evidentirani u poslovnim knjigama za 2015., a ne u 2016. Stoga Državni ured za reviziju ostaje kod danog naloga.

3. Imovina

- 3.1. Ukupna vrijednost imovine je koncem 2016. iskazana u iznosu 318.829.031,00 kn, a odnosi se na nefinancijsku imovinu u vrijednosti 287.775.548,00 kn i financijsku imovinu 31.053.483,00 kn.

Nefinancijska imovina se odnosi na nefinancijsku imovinu u pripremi u vrijednosti 76.410.486,00 kn, zemljište u vrijednosti 69.575.217,00 kn, građevinske objekte u vrijednosti 52.896.111,00 kn, postrojenja i opremu u vrijednosti 45.551.571,00 kn, prijevozna sredstva u vrijednosti 934.119,00 kn te na drugu nefinancijsku imovinu u vrijednosti 42.408.044,00 kn (vrijednosno značajnija se odnosi na licence iskazane u vrijednosti 27.633.757,00 kn te na ulaganja u računalne programe u vrijednosti 5.118.979,00 kn).

Financijska imovina se odnosi na potraživanja u iznosu 22.194.205,00 kn, rashode budućeg razdoblja u iznosu 7.458.993,00 kn, novčana sredstva u iznosu 1.318.698,00 kn te na drugu financijsku imovinu u iznosu 81.587,00 kn.

Utvrđene su nepravilnosti u vezi s popisom imovine i obveza, evidentiranjem i iskazivanjem vrijednosti dijela nefinancijske imovine u poslovnim knjigama i Bilanci, zalihama te potraživanjima.

- Popis imovine i obveza

Ministar je koncem listopada 2016. donio Odluku o osnivanju povjerenstava za popis imovine i obveza Ministarstva pravosuđa sa stanjem na dan 31. prosinca 2016. (dalje u tekstu: Odluka). Odlukom je imenovano pet popisnih povjerenstava za popis imovine i obveza u sjedištu Ministarstva (popis osnovnih sredstava, popis gotovog novca u blagajni, novčanih sredstava na računu, vrijednosnih papira, potraživanja i obveza, popis informatičke opreme, sitnog inventara i skladišta te popis investicija u tijeku), 15 povjerenstava za popis imovine i obveza izvan sjedišta Ministarstva (12 probacijskih ureda u Zagrebu i izvan Zagreba u okviru Uprave za kazneno pravo i probaciju te tri odjela za drugostupanjske postupke u Splitu, Osijeku i Rijeci u okviru Uprave za građansko, trgovačko i upravno pravo) te Glavno povjerenstvo. Glavno povjerenstvo je objedinilo pojedinačne izvještaje povjerenstava i 31. siječnja 2017. sastavilo Izvješće povjerenstava za popis imovine i obveza u Ministarstvu pravosuđa te ga dostavilo ministru koji je na Izvješću potvrdio da je suglasan s obavljenim popisom. Prema navodima iz Izvješća Glavnog povjerenstva, popisom nisu utvrđeni viškovi ni manjkovi.

Predložen je rashod tehnološki zastarjele i neispravne računalne opreme sadašnje vrijednosti 30.220,00 kn te osnovnih sredstava i sitnog inventara sadašnje vrijednosti 307,00 kn. U skladu donesenim odlukama ministra o evidentiranju rashoda navedene nefinancijske imovine, u poslovnim knjigama su provedena potrebna knjiženja.

Obveze na dan 31. prosinca 2016. su popisane prema nazivu ili podskupini računa Računskog plana u ukupnom iznosu, bez popisa stanja po subjektima i pojedinačnim iznosima te rokovima dospelosti. Obveze su koncem 2016. iskazane u iznosu 26.195.559,00 kn. Nadalje, stanje građevinskih objekata u pripremi je koncem 2016. iskazano u vrijednosti 76.410.486,00 kn.

Popisno povjerenstvo je popisalo građevinske objekte u pripremi prema podskupini računa Računskog plana i nazivu kapitalnog projekta u ukupnom iznosu, a nije u cijelosti utvrdilo koji građevinski objekti pojedinačno nisu dovršeni i u kojoj vrijednosti te nisu utvrđeni razlozi nedovršenosti tih objekata.

Navedeno nije u skladu s odredbama članaka 14. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Odredbom članka 14. Pravilnika je određeno da se popis imovine i obveza mora sastaviti na kraju svake poslovne godine sa stanjem na datum bilance, a podaci o popisu se unose pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste.

Odredbom članka 16. spomenutog Pravilnika je određeno da se popis imovine i obveza provodi kako bi čelnik proračunskog korisnika na temelju izvještaja i priloženih popisnih lista odlučio o načinu likvidacije utvrđenih manjkova, načinu evidentiranja utvrđenih viškova, otpisu nenaplativih potraživanja i obveza, rashodovanju opreme i sitnog inventara te mjerama protiv osoba odgovornih za manjkove, oštećenja, neusklađenost knjigovodstvenog i stvarnog stanja, zastaru i nenaplativost potraživanja.

Skreće se pozornost na Uputu Ministarstva financija iz kolovoza 2015. o obavljanju popisa imovine i obveza kojom su utvrđeni obveznici primjene, metodologija obavljanja popisa imovine i obveza, dokumenti, postupci i procedure svih faza provedbe popisa.

Državni ured za reviziju nalaže obavljanje popisa imovine i obveza u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te Uputom Ministarstva financija.

- Vrijednost zemljišta i građevinskih objekata

Povjerenstvo Vlade Republike Hrvatske za upravljanje imovinom Republike Hrvatske, donijelo je u prosincu 2002. te travnju i svibnju 2003., odluke kojima se tadašnjem Ministarstvu pravosuđa, uprave i lokalne samouprave dodjeljuje na korištenje kompleks vojarni „Vukovarski branitelji“ i „Baruna Filipovića“ u Zagrebu za potrebe smještaja pravosudnih tijela u Zagrebu. Primopredaja između Ministarstva i Ministarstva obrane je obavljena tijekom 2004., kada je Ministarstvo obrane dostavilo Ministarstvu knjigovodstvenu vrijednost navedenog kompleksa. Iz primopredajne dokumentacije je vidljivo da se spomenuti kompleks sastoji od zemljišta ukupne površine 52 750 m² u vrijednosti 24.605.980,00 kn, građevinskih objekata ukupne površine 15 012,52 m² u vrijednosti 43.039.843,00 kn i pripadajuće infrastrukture (cisterne, ograde, rampe, toplovodi, plinovodi i drugo) u vrijednosti 4.926.972,00 kn. Ukupna knjigovodstvena vrijednost nekretnina dobivenih na korištenje je iznosila 72.572.795,00 kn.

Ministarstvo, nakon primopredaje nekretnina, nije u poslovnim knjigama evidentiralo pojedinačne vrijednosti nekretnina u skladu s vrijednostima iskazanim u dokumentaciji preuzetoj od Ministarstva obrane. Vrijednost zemljišta je evidentiralo u iznosu 54.295.003,00 kn, što je više za 29.689.023,00 kn ili 120,7 % te šest građevinskih objekata u iznosu 18.277.792,00 kn, što je manje za 24.762.051,00 kn ili 57,5 % manje od dobivene knjigovodstvene vrijednosti (jer nisu evidentirani svi preuzeti građevinski objekti). Vrijednost pripadajuće infrastrukture (cisterne, ograde, rampe, toplovodi, plinovodi i drugo) u iznosu 4.926.972,00 kn nije evidentirana u poslovnim knjigama.

Također, u tijeku 2016., Ministarstvo je bez vjerodostojne knjigovodstvene isprave povećalo vrijednost spomenutog zemljišta za 15.278.477,00 kn te za isti iznos smanjilo vrijednost na računima navedenih šest građevinskih objekata.

Dakle, vrijednost zemljišta je evidentirana u poslovnim knjigama koncem 2016. u iznosu 69.573.480,00 kn, a prema primopredajnoj dokumentaciji je trebala biti iskazana u vrijednosti 24.605.980,00 kn, što je više za 44.967.500,00 kn ili 182,8 %. Također, nabavna vrijednost šest građevinskih objekata je evidentirana u poslovnim knjigama koncem 2016. u iznosu 3.080.565,00 kn, a prema primopredajnoj dokumentaciji je trebala biti iskazana u vrijednosti 18.277.792,00, što je manje za 15.197.227,00 kn ili 83,1 %. Nadalje, utvrđeno je da Ministarstvo nije od 2004. do 2016. obračunavalo ispravak vrijednosti spomenutih građevinskih objekata.

Zbog pogrešnog evidentiranja vrijednosti dijela nekretnina, stanje navedenih nekretnina početkom i koncem 2016. nije realno iskazano u poslovnim knjigama i Bilanci.

Navedeno nije u skladu s odredbama članaka 3., 10. i 19. stavka 1. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Odredbom članka 3. spomenutog Pravilnika je propisano da se proračunsko računovodstvo temelji na općeprihvaćenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Odredbom članka 10. navedenog Pravilnika je, između ostalog, propisano da se knjiženje i evidentiranje u poslovnim knjigama temelji na vjerodostojnim, istinitim, urednim i prethodno kontroliranim knjigovodstvenim ispravama. Vjerodostojna je isprava koja potpuno i istinito odražava nastali poslovni događaj.

Odredbom članka 19. stavka 1. navedenog Pravilnika je propisano da se vrijednost dugotrajne imovine ispravlja po pojedinačnim godišnjim stopama linearnom metodom.

Državni ured za reviziju nalaže evidentiranje vrijednosti nefinancijske imovine u poslovnim knjigama na temelju vjerodostojnih knjigovodstvenih isprava te obavljanje ispravka vrijednosti nefinancijske imovine u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

- Zalihe

Zalihe za obavljanje poslova iz djelokruga su koncem 2016. u poslovnim knjigama evidentirane u iznosu 1.229.445,00 kn. U odnosu na prethodnu godinu, manje su za 591.745,00 kn ili 32,5 %. Vrijednosno značajnije se odnose na zalihe odora za službenike pravosudne policije i odjela osiguranja u kaznionicama, zatvorima i odgojnim zavodima u iznosu 1.226.579,00 kn.

Koncem 2016. na zalihama se, između ostalog, nalazilo 60 vodonepropusnih vjetrovki u vrijednosti 123.030,00 kn. Navedene vjetrovke su nabavljene 2013.

U cilju učinkovitijeg upravljanja zalihama, Državni ured za reviziju predlaže utvrditi i nabavljati optimalne količine zaliha čime bi se osiguralo racionalnije korištenje proračunskih sredstava. Također, predlaže popisati i izdvojiti zalihe koje nisu potrebne Ministarstvu te utvrditi daljnje postupanje (prodaja, rashod i drugo).

- Potraživanja

Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 17.914.697,00 kn se odnose na potraživanja za stanove prodane na obročnu otplatu (otkup stanova) u vlasništvu Republike Hrvatske (kojima upravlja Ministarstvo) na kojima je postojalo stanarsko pravo. Evidencija potraživanja za navedene stanove je ustrojena na temelju podataka poslovne banke.

Prihodi ostvareni prodajom navedenih stanova su prihodi državnog proračuna. Poslove naplate i evidentiranja uplata obavlja poslovna banka na temelju ugovora zaključenog s Ministarstvom financija u ranijim godinama.

Prema podacima banke, dospjela potraživanja iznose 2.007.574,00 kn, koji iznos je Ministarstvo evidentiralo u poslovnim knjigama. Navedeni iznos umanjen je za preplatu u iznosu 534.739,00 kn te su potraživanja za stanove prodane na obročnu otplatu koncem 2016. trebala biti iskazana u iznosu 2.542.313,00 kn.

U otplati je 999 stanova. Koncem 2016. potraživanja su iznosila 2.104.732,81 EUR (15.785.496,00 kn), od čega su dospjela (s kamatama) 338.975,07 EUR (2.542.313,00 kn). Dospjeli obroci za 92 stana se ne plaćaju u roku.

Potraživanja u iznosu 2.435.442,00 kn se odnose na potraživanja od 75 dužnika koja su starija od jedne godine (iz 2009. pa nadalje – potraživanja pojedinačnih iznosa do 144.350,00 kn).

Prema pomoćnim evidencijama, mjere naplate u 2016. poduzete su prema 30 dužnika u iznosu 386.427,00 kn, što čini 15,2 % ukupno dospjelih potraživanja za stanove prodane na obročnu otplatu. Za potraživanja od 18 dužnika u iznosu 153.954,00 kn su slane opomene te je pokrenuto 12 postupaka prisilne naplate za potraživanja u iznosu 232.473,00 kn. Za ostala dospjela potraživanja u iznosu 2.155.886,00 kn tijekom 2016. nisu poduzimane mjere naplate.

Navedeno nije u skladu s odredbom članka 47. Zakona o proračunu. Navedenom odredbom je propisano da su proračunski korisnici odgovorni za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti.

Za dio stanova prodanih prema Zakonu o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo, ni u 2016. nije upisano založno pravo na stanovima, iako je ugovoreno, iz razloga što stanovi nisu upisani u zemljišne knjige. Prema analitičkim evidencijama, 17 je neupisanih stanova, pa time i založnih prava.

Državni ured za reviziju nalaže u poslovnim knjigama evidentirati stvarna potraživanja te poduzimati mjere za pravodobnu naplatu u skladu s odredbama Zakona o proračunu.

- 3.2. *U vezi s nalogom prema kojem popis imovine i obveza treba obavljati u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, Ministarstvo u očitovanju navodi da je popis obavljen u skladu s Uputom Ministarstva financija iz prosinca 2015. Obrazlaže da bi primjedbu mogli prihvatiti da se ona odnosi na modifikaciju zapisnika popisnog povjerenstva, ali nikako da popis nije stvarno niti cjelovito obavljen, budući iz zapisnika popisnog povjerenstva nisu utvrđene razlike popisnog i knjigovodstvenog stanja imovine i obveza iz čega proizlazi kako je popis obavljen cjelovito. Nadalje, navodi da je u zapisniku o popisu imovine i obveza dan sintetički pregled, dok je sva analitika (kupci – dobavljači, iznos, valuta plaćanja i drugo) dostupna u računovodstvu Ministarstva. Također, obrazlaže da je sintetička evidencija uz zapisnik dostavljena kao informacija, a na traženje Državnog ureda za reviziju predložena je i analitička evidencija, tabelarni prikazi, analitičke kartice, sintetika, po svakoj stavci dokumenta kojim je stvoren određeni događaj.*

U vezi sa popisom građevinskih objekata u pripremi koji su popisani prema podskupini računa Računskog plana i nazivu kapitalnog projekta u ukupnom iznosu, a popisno povjerenstvo nije u cijelosti utvrdilo koji građevinski objekti pojedinačno nisu dovršeni i u kojoj vrijednosti te nisu utvrđeni razlozi nedovršenosti objekata, Ministarstvo u očitovanju navodi da je nadležna ustrojstvena jedinica ustrojila evidenciju u kojoj se vode investicije u tijeku, a koja će ubuduće biti priložena uz popis investicija u tijeku sa svim traženim podacima. Također, navodi da je postupljeno po napatku Državnog ureda za reviziju te da se rješenja o prijenosu vrijednosti investicije izdaju odmah po okončanoj situaciji te dostavljaju na knjiženje u računovodstvo Ministarstva.

U vezi s pogrešnim evidentiranjem vrijednosti dijela nekretnina u poslovnim knjigama i Bilanci te obračunom ispravka vrijednosti navedene nefinancijske imovine, Ministarstvo u očitovanju navodi da prihvaća nalog Državnog ureda za reviziju te navodi da je u 2017. u tijeku revizije, napravilo ispravke temeljnicom T – 275/17, što je predočilo Državnom uredu za reviziju. Navodi da je o spomenutoj nepravilnosti sastavljena službena bilješka te da je u navedenom slučaju vrijednost dijela nefinancijske imovine proknjižena na pogrešno odabranim računima, što je utjecalo na obračun ispravka vrijednosti.

U cilju učinkovitijeg upravljanja zalihama, Državni ured za reviziju je predložio utvrditi i nabavljati optimalne količine zaliha čime bi se osiguralo racionalnije korištenje proračunskih sredstava. Također je predložio popisati i izdvojiti zalihe koje nisu potrebne Ministarstvu te utvrditi daljnje postupanje (prodaja, rashod i drugo). Ministarstvo u očitovanju navodi da prihvaća prijedloge Državnog ureda za reviziju te da će tijekom 2017. zalihe navedene robe zbrinuti na odgovarajući način.

U vezi sa nalogom da se u poslovnim knjigama evidentiraju stvarna potraživanja za stanove prodane na obročnu otplatu (otkup stanova) u vlasništvu Republike Hrvatske te da se poduzimaju mjere za pravodobnu naplatu prihoda u skladu s odredbama Zakona o proračunu, Ministarstvo u očitovanju obrazlaže da je otkup stanova isknižavalo prema informaciji poslovne banke od koje je zatraženo da dostavlja podatke iz kojih će biti vidljiva cjelokupna dospjela potraživanja bez umanjenja za preplate. Također, navodi da se naplata dospjelih potraživanja provodi u suglasnosti s državnim odvjetništvom.

- 3.3. Državni ured za reviziju naložio je da se popis imovine i obveza obavlja u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te Uputom Ministarstva financija. Obveze su popisane prema nazivu ili podskupini računa Računskog plana u ukupnom iznosu, bez popisa stanja po subjektima i pojedinačnim iznosima te rokovima dospelosti. Obveze su koncem 2016. iskazane u iznosu 26.195.559,00 kn.

Uputom Ministarstva financija iz kolovoza 2015. o obavljanju popisa imovine i obveza utvrđeni su obveznici primjene, metodologija obavljanja popisa imovine i obveza, dokumenti, postupci i procedure svih faza provedbe popisa imovine i obveza u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu. Navedenom Uputom je također određeno da je jedan od preduvjeta vjerodostojnog popisa ovjera, odnosno potvrda stavaka potraživanja i obveza koncem godine koja podrazumijeva međusobno usklađivanje podataka poslovnih partnera (vjerovnika i dužnika), što Ministarstvo vezano za obveze nije učinilo. S obzirom na navedeno Državni ured za reviziju ostaje kod danog naloga.

4. Postupci javne nabave

- 4.1. Planom nabave koji je donesen 17. svibnja 2016. (zbog privremenog financiranja), planirana je nabava robe, radova i usluga u vrijednosti 75.916.700,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. Do konca 2016., donesene su tri izmjene plana nabave, a prema posljednjim izmjenama planirana je nabava robe, radova i usluga u vrijednosti 76.716.300,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost.

Plan nabave za 2016. te registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma je objavljen na mrežnim stranicama Ministarstva u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 90/11, 83/13, 143/13 i 13/14).

Prema izvješću o javnoj nabavi, u 2016. je na temelju otvorenih postupaka javne nabave zaključeno 16 ugovora o nabavi roba, radova i usluga u vrijednosti 48.546.415,00 kn s porezom na dodanu vrijednost. Od navedenog je zaključeno jedanaest ugovora za nabavu roba, radova i usluga u vrijednosti 32.997.491,00 kn te pet okvirnih sporazuma o nabavi usluga u vrijednosti 15.548.924,00 kn s porezom na dodanu vrijednost. Robe čija je pojedinačna vrijednost manja od 200.000,00 kn nabavljene su u vrijednosti 4.101.549,00 kn, usluge u vrijednosti 5.346.205,00 kn te radovi čija je pojedinačna vrijednost manja od 500.000,00 kn, nabavljeni su u vrijednosti 3.642.564,00 kn s porezom na dodanu vrijednost, odnosno bagatelna nabava ukupno iznosi 13.090.318,00 kn.

Ministarstvo je za nabavu Microsoft licenci provelo u ožujku 2016. pregovarački postupak javne nabave bez prethodne objave. S odabranim ponuditeljem je u travnju 2016. zaključen ugovor na određeno vrijeme (do 1. travnja 2017.) u vrijednosti 16.021.112,00 kn s porezom na dodanu vrijednost.

Navedeno nije u skladu s odredbama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Državnog ureda za središnju javnu nabavu (Narodne novine 3/15) i Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Središnjeg državnog ureda za središnju javnu nabavu (Narodne novine 59/17) i dvije Odluke o nabavnim kategorijama (Narodne novine 67/12 i 64/16), jer je nabava licenci za korištenje softverskih proizvoda i usluga bila nabavna kategorija Državnog ureda za središnju javnu nabavu, odnosno Središnjeg državnog ureda za središnju javnu nabavu.

Prema odredbi članka 12. stavka 1. spomenute Uredbe iz 2015., obveznici središnje javne nabave su, između ostalog, i središnja tijela državne uprave. Člankom 12. stavkom 5. navedene Uredbe je propisano da Ured za korisnike nabavlja robe, radove i usluge po nabavnim kategorijama koje određuje Vlada Republike Hrvatske odlukom o nabavnim kategorijama, na prijedlog Ureda. Vlada Republike Hrvatske donijela je dvije Odluke o nabavnim kategorijama, za razdoblje od lipnja 2012. do lipnja 2016. (Narodne novine 67/12) i za razdoblje od lipnja 2016. (Narodne novine 64/16). Odredbom I. navedenih Odluka su propisane nabavne kategorije Ureda, između ostalog, i nabava licenci za korištenje softverskih proizvoda i usluga.

Također, člankom 17. navedene Uredbe je propisano da obveznici javne nabave mogu samostalno provoditi postupke javne nabave za nabavne kategorije stavljene u nadležnost Ureda te u pravilu sklopiti ugovor/okvirni sporazum s rokom trajanja do zaključenja okvirnog sporazuma, odnosno ugovora od strane Ureda.

Prema podacima objavljenim na mrežnim stranicama Središnjeg državnog ureda za središnju javnu nabavu, vidljivo je da je spomenuti Ured proveo otvorene postupke javne nabave licenci za korištenje Microsoftovih softverskih proizvoda i usluga te zaključio okvirne sporazume za navedenu nabavnu kategoriju u lipnju 2013. za razdoblje od tri godine, u prosincu 2014. s rokom važenja do 30. lipnja 2016. i u studenom 2016. s rokom važenja do 30. lipnja 2019.

Državni ured za reviziju nalaže nabavu roba, radova i usluga, koje su propisima određene kao nabavne kategorije Središnjeg državnog ureda za središnju javnu nabavu, obavljati na temelju odredbi Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Središnjeg državnog ureda za središnju javnu nabavu i Odluke o nabavnim kategorijama.

4.2. *Ministarstvo u vezi s nalogom da se nabava roba, radova i usluga, koje su propisima određene kao nabavne kategorije Središnjeg državnog ureda za središnju javnu nabavu (SDUSJN), obavlja na temelju odredbi Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Središnjeg državnog ureda za središnju javnu nabavu i Odluke o nabavnim kategorijama, u očitovanju navodi da nije sporno da je nabava licenci nabavna kategorija Ureda, ali da to ne znači da Ministarstvo ne može samostalno provesti postupak javne nabave određenih roba i usluga. Nadalje, navodi da u konkretnom slučaju nije moglo nabaviti Microsoft licence temeljem okvirnog sporazuma SDUSJN koji je bio zaključen u lipnju 2013., budući nije bilo korisnik predmetnog okvirnog sporazuma od njegovog početka, nego je samostalno provelo predmetni postupak sukladno Zakonu o javnoj nabavi, o čemu je i usmenim putem izvijestilo SDUSJN.*

4.3. Državni ured za reviziju naložio je nabavu roba, radova i usluga, koje su propisima određene kao nabavne kategorije Središnjeg državnog ureda za središnju javnu nabavu, obavljati na temelju odredbi Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Središnjeg državnog ureda za središnju javnu nabavu i Odluke o nabavnim kategorijama. Ministarstvo je u ožujku 2016. provelo pregovarački postupak javne nabave bez prethodne objave za nabavu Microsoft licenci. S odabranim ponuditeljem je u travnju 2016. zaključilo ugovor na određeno vrijeme (do 1. travnja 2017.) u vrijednosti 16.021.112,00 kn s porezom na dodanu vrijednost. Nabava Microsoft licenci planirana je Planom nabave za 2016. procijenjene vrijednosti 13.200.000.00 kn. U vrijeme provođenja pregovaračkog postupka javne nabave na snazi je bila Uredba o unutarnjem ustrojstvu Državnog ureda za središnju javnu nabavu. Odredbom članka 2. navedene Uredbe, između ostalog, propisano je da Ured uspostavlja učinkovit sustav središnje javne nabave uz odgovornost prema poreznim obveznicima, državnom proračunu, obveznicima/korisnicima središnje javne nabave te svim gospodarskim subjektima uključenim u javno – nabavno okruženje u cilju ostvarivanja ušteda u javnoj potrošnji, vodeći računa o optimalnom odnosu između kvalitete i cijene nabavljenih roba, radova i usluga.

Odredbom članka 17. stavak 1. navedene Uredbe, određeno je da korisnici središnje javne nabave mogu samostalno provoditi postupke javne nabave za nabavne kategorije stavljene u nadležnost Središnjeg državnog ureda te u pravilu sklopiti ugovor/okvirni sporazum s rokom trajanja do zaključenja okvirnog sporazuma, odnosno ugovora od strane Središnjeg državnog ureda u postupcima središnje javne nabave.

Prema podacima objavljenim na mrežnim stranicama Središnjeg državnog ureda za središnju javnu nabavu, vidljivo je da je spomenuti Ured proveo otvorene postupke javne nabave licenci za korištenje Microsoftovih softverskih proizvoda i usluga te zaključio okvirne sporazume za navedenu nabavnu kategoriju u lipnju 2013. za razdoblje od tri godine, u prosincu 2014. s rokom važenja do 30. lipnja 2016. i u studenom 2016. s rokom važenja do 30. lipnja 2019.

S obzirom da se radi o nabavnoj kategoriji Središnjeg državnog ureda za središnju javnu nabavu koji je proveo postupke javne nabave za navedenu nabavnu kategoriju i zaključio okvirne sporazume, a Ministarstvo uz očitovanje nije dostavilo dokumentaciju, odnosno dokaze o opravdanosti samostalnog provođenja nabave licenci, Državni ured za reviziju ostaje kod danog naloga.

III. MIŠLJENJE

1. Na temelju odredbi članka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju, obavljena je financijska revizija Ministarstva za 2016. Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje. Izraženo je uvjetno mišljenje.
2. Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora. Planirana je i obavljena s ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji sastavljeni prema računovodstvenim propisima i standardima, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.
3. Sljedeće činjenice su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja:
 - u prošlim revizijama, utvrđene nepravilnosti koje se odnose na pojedine rashode koji nisu bili evidentirani u izvještajnom razdoblju na koje se odnose, zaključivanje ugovora o djelu iz redovne djelatnosti Ministarstva te ostvarenje rashoda za naknade prema ugovorima o djelu u iznosu većem od propisanog odredbom Zakona o državnim službenicima, ponovljene su i u 2016. (točka 1. Nalaza)
 - u pojedinim slučajevima rashodi nisu evidentirani u skladu s modificiranim računovodstvenim načelom nastanka događaja; Također, rashodi za nabavu informatičke opreme, licenci te dio rashoda za najamnine u poslovnim knjigama nisu evidentirani na propisanim računima Računskog plana (točka 2. Nalaza)
 - obveze na dan 31. prosinca 2016. su popisane prema nazivu ili podskupini računa Računskog plana u ukupnom iznosu, bez popisa stanja po subjektima i pojedinačnim iznosima te rokovima dospelosti. Obveze su koncem 2016. iskazane u iznosu 26.195.559,00 kn; Nadalje, stanje građevinskih objekata u pripremi je koncem 2016. iskazano u vrijednosti 76.410.486,00 kn; Popisno povjerenstvo je popisalo građevinske objekte u pripremi prema podskupini računa Računskog plana i nazivu kapitalnog projekta u ukupnom iznosu, a nije u cijelosti utvrdilo koji građevinski objekti pojedinačno nisu dovršeni i u kojoj vrijednosti te nisu utvrđeni razlozi nedovršenosti tih objekata; Za dospjela potraživanja od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 2.155.886,00 kn, Ministarstvo nije tijekom 2016. poduzimalo mjere naplate (točka 3. Nalaza)
 - Ministarstvo je za nabavu Microsoft licenci provelo u ožujku 2016. pregovarački postupak javne nabave bez prethodne objave; S odabranim ponuditeljem je u travnju 2016. zaključen ugovor na određeno vrijeme (do 1. travnja 2017.) u vrijednosti 16.021.112,00 kn s porezom na dodanu vrijednost; S obzirom da je nabava licenci za korištenje Microsoftovih softverskih proizvoda i usluga nabavna kategorija Središnjeg državnog ureda za središnju javnu nabavu koji je proveo postupke javne nabave i zaključio okvirne sporazume za navedenu nabavnu kategoriju, navedeno nije u skladu s odredbama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Državnog ureda za središnju javnu nabavu i Odluke o nabavnim kategorijama (točka 4. Nalaza)

4. Ministarstvo obavlja upravne i druge poslove koji se odnose na područje građanskoga, kaznenog, trgovačkog i prekršajnog prava te upravnog sudovanja; upravne i druge poslove u javnom bilježništvu i odvjetništvu; međunarodnu pravnu pomoć i druge oblike pravne pomoći; izvršavanje kaznenih i prekršajnih sankcija, pomilovanja i uvjetne otpuste te informatizaciju pravosuđa. Također, nadzire obavljanje poslova uprave u tijelima sudbene vlasti, državnom odvjetništvu i kaznenim tijelima. Nadalje, obavlja upravne i druge poslove koji se odnose na pravo vlasništva te upravne i stručne probacijske poslove pri odlučivanju o kaznenom progonu te izboru vrste i mjere kaznenopravnih sankcija, izvršavanje kaznenopravnih sankcija izrečenih punoljetnim počiniteljima kaznenih djela, a koje se izvršavaju na slobodi. Obavlja upravne i stručne poslove u vezi sa suradnjom Vlade Republike Hrvatske s međunarodnim kaznenim sudovima, poslove zastupanja Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava, Međunarodnim sudom pravde i drugim međunarodnim sudovima, poslove koji se odnose na sudjelovanje Republike Hrvatske u radu tijela Europske unije u područjima iz njegove nadležnosti i druge poslove koji su mu stavljeni u nadležnost. Početkom 2016. u Ministarstvu je bilo 669 zaposlenika, a koncem godine 656 zaposlenika. Zakonski predstavnik Ministarstva od 23. prosinca 2011. do 21. siječnja 2016. je bio ministar Orsat Miljenić, a od 22. siječnja 2016. ministar Ante Šprlje. Odlukom Vlade Republike Hrvatske od 28. travnja 2017. određeno je da državni tajnik Kristian Turkalj predstavlja i upravlja radom Ministarstva do imenovanja novog ministra. Rješenjem Vlade Republike Hrvatske o imenovanju ministra pravosuđa od 9. lipnja 2017., ministrom pravosuđa je imenovan Dražen Bošnjaković. Izvori sredstava za obavljanje djelatnosti su, osim državnog proračuna (opći prihodi i primici te namjenski primici od inozemnog zaduživanja), pomoći i fondovi EU te drugi izvori. Prihodi su ostvareni u iznosu 363.330.295,00 kn, a rashodi i izdaci u iznosu 371.047.780,00 kn te je iskazan manjak prihoda u iznosu 7.717.485,00 kn. S obzirom da je preneseni manjak prihoda iz prethodnog razdoblja iznosio 6.585.639,00 kn, manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju iskazan koncem 2016. iznosi 14.303.124,00 kn. Vrijednosno najznačajniji prihodi su prihodi iz državnog proračuna, koji čine 82,8 % ukupnih prihoda. Odnose se na prihode za financiranje rashoda poslovanja u iznosu 241.304.127,00 kn, nabavu nefinancijske imovine u iznosu 58.653.550,00 kn te za financiranje izdataka za financijsku imovinu i otplatu zajmova u iznosu 994.765,00 kn. Vrijednosno značajniji rashodi su materijalni rashodi ostvareni u iznosu 183.985.696,00 kn (od čega su rashodi za usluge 144.689.925,00 kn), rashodi za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 100.983.231,00 kn te rashodi za zaposlene u iznosu 76.230.873,00 kn. Vrijednosno značajniji rashodi su ostvareni u okviru provedbe programa Koordinacija i upravljanje pravosuđa te programa Izgradnja, obnova, održavanje i opremanje zgrada. Potraživanja iskazana koncem 2016. u iznosu 22.194.205,00 kn najvećim se dijelom u iznosu 17.914.697,00 kn odnose na potraživanja od prodaje nefinancijske imovine, odnosno na potraživanja za stanove u vlasništvu Republike Hrvatske na kojima je postojalo stanarsko pravo, prodane na obročnu otplatu. U odnosu na početak 2016., ukupna su potraživanja manja za 1.612.745,00 kn ili 6,8 %. Koncem 2016., dospjela su potraživanja u iznosu 2.007.574,00 kn. Obveze koncem 2016. iskazane u iznosu 26.195.559,00 kn, najvećim se dijelom odnose na obveze za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 13.760.180,00 kn, obveze za zaposlene u iznosu 6.275.669,00 kn te na obveze za materijalne rashode u iznosu 5.792.975,00 kn. U odnosu na početak 2016., ukupne su obveze veće za 8.684.224,00 kn ili 49,6 %. Koncem 2016. nije bilo dospjelih obveza.

Revizijom utvrđene nepravilnosti i propusti, koje se odnose na izvršenje naloga i preporuka danih u prošlim revizijama, evidentiranje dijela rashoda bez primjene modificiranog računovodstvenog načela nastanka događaja i na pogrešnim računima Računskog plana, popis imovine i obveza, pogrešno evidentiranje i nerealno iskazivanje vrijednosti dijela nefinancijske imovine u poslovnim knjigama i Bilanci te na provođenje postupka javne nabave, utjecale su na izražavanje uvjetnog mišljenja.